

РЕШЕНИЕ

№ 29099

гр. София, 20.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в
публично заседание на 01.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **2951** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ. Производството е образувано по жалба на А. Х. М., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] , гражданка на И., в лично качество и като законен представител на малолетния си син П. П. А., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] , гражданин на И., адр. [населено място] 1000, [улица], вх. Б, ет. 2, офис 226, Фондация „Център за правна помощ – Глас в България“ срещу Решение № 214/11.02.2026 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с което, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 и 4 от ЗУБ, на жалбоподателите е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Твърдят незаконосъобразност на решението, поради противоречието му с материалния закон. Молят отмяна на решението.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Прокуратурата не взема становище. Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което следва да се разгледа по същество. Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства по реда на чл. 168 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна при цялостна проверка на основанията за законност на акта по чл. 146 от АПК: 1/7 Обжалваното решение е постановено във формата и от органа по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, поради което е валидно. Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Жалбоподателите са подали молба за

предоставяне на международна закрила вх. № ПМЗ-ВР-3374/28.10.2025 г. пред ДАБ при МС. ДАБ при МС е провела процедура по 63а от ЗУБ, като е поканила и провела интервю с жалбоподателите, събрала е и други писмени доказателства във връзка с произнасяне по молбата.

Правилно е обжалваното решение, което съобразява, че за жалбоподателите не са налице основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, защото видно от отговорите по интервюто, въпреки, че заявява, че е обект на преследване по признаците по чл. 8, ал. 1 то ЗУБ, то отговорите са противоречиви и неподкрепени с убедителни доказателства. Майката посочва, че е бежанец от политическата обстановка в И., тъй като студент е изразявала негативно политическо мнение срещу режима, за което е била задържана, изтърпяла е наказание „удар с камшик“, след което през годините е преследвана от режима. Посочената фактическа обстановка, правилно е преценена от административния орган, като противоречива, неподкрепена с доказателства и поради това неправдоподобна. За да приеме това, правилно административният орган обсъжда системата от факти, от една страна, че за твърденията за преследване липсват доказателства, а от друга задържането на майката през студентските си години и налагането на наказанието „удар с камшик“ е станало преди един дълъг период от време, през който тя е живяла в И..

Напускането на И. от жалбоподателката и семейството ѝ е станало легално за Т. със самолет. Към тази система от факти се отнася и установеното, че жалбоподателката и семейството ѝ влизат в България с фалшиви документи, като представя недостоверна версия за снабдяването с тях, при което е задържана от българските власти. По-нататък, жалбоподателката посочва, че крайната цел на пътуването ѝ и Германия, където да лекува болната си дъщеря, която била придружавана от цялото семейство, независимо, че виза можело да се издаде само на един придружител, тъй като семейството не искало да се разделя. Това са факти, които правилно административният орган приема, като неотнормими към чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

Правилно е и съображението, че политическата обстановка в И. е особена във връзка с отношението към 2/7 жените, но за да се докаже, че в случая са налице критерии по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, жалбоподателката следва да докаже, че е проминентен критик на режима и поради това е преследвана, което в случая не се доказва. Предвид изложеното, жалбата срещу тази част на решението е неоснователна. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

По-горе се посочи, че по отношение на жалбоподателя липсват критериите по т.т. 1 и 2. Що се отнася до критерия по т. 3, „тежки посегателства“ възпроизвеждат чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. В обжалваното решение се обсъждат разширенията, дадени в тълкувателно решение от 17.02.2009 г. на Съда на европейските общности по тълкуването на чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година, които се прилагат във връзка с чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Според това решение, наличието на подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращо въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се

смята, че цивилно лице, поради самия факти на пребиваване там, е изложено на реална опасност да претърпи тежки заплахи. С обжалваното решение е прието, че спрямо жалбоподателите не са налице сериозни и потвърдени заплахи, налични към момента на процедурата, за да се счита, че ако се завърнат в държавата си по произход И., биха били изправени пред реален риск от тежки посегателства от военен конфликт.

Следва да се обърне внимание на разпоредбата на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, според която хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. Тази разпоредба дава възможност на приемащата държава да предостави хуманитарен статут на 3/7 чужденец, когато за него не са налице общите критерии по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, но са налице други подобни критерии, застрашаващи живота или здравето на молителя, каквито в случая не се установиха. По делото са представени от административния орган справки за общественно-политическата обстановка в И., които са обсъждани в административното производство. Тези справки не обсъждат започналия военен конфликт в И. от края на февруари и началото на март 2026 г.

В съдебното производство е представено справка от 12.06.2026 г. за положението в И. след започналия военен конфликт от края на февруари и началото на март 2026 г. В справката е отразено конкретно, че има данни военният конфликт да се разраства. Този факт следва да се вземе предвид на основание чл. 142, ал. 2 от АПК и да се обсъди от административния орган. Следва да се вземат предвид и мотивите на решение № 2107/24.02.2026 г. по адм.д. № 678/2026 г. на ВАС, 7 мо отделение, според които в хода на образуваното касационно производство от пълномощника на ответника е представена нова справка вх. № МЦ-02-31/30.01.2026 г. относно общественото политическото положение в И., която е приета като писмено доказателство по делото. Според тази справка ситуацията в страната остава напрегната и се характеризира с противоречиви доклади.

Оценките за броя на смъртните случаи и арестите варират значително: на 18 януари 2026 г. правителствен представител заявява, че най-малко 5 000 души са били убити в протестите, включително 500 служители на реда. Твърди се, че някои от най-сериозните сблъсъци и повечето смъртни случаи са станали в райони с кюрдско мнозинство. Американска организация за правата на човека изчислява 3 919 смъртни случая (към 18 януари 2026 г.) и заявява, че 8 949 други смъртни случая все още се разследват. Според допълнителни съобщения от 18 януари 2026 г. ирански лекари от осем големи очни клиники и 16 спешни отделения в цялата страна, които комуникират с външния свят чрез сателитната мрежа Starlink, казват, че около 16 500 демонстранти са били убити, а приблизително 330 000 са ранени.

В доклади на организации за правата на човека се съдържат данни за натиск и върху семействата на жертвите. Според някои от съобщенията семействата на жертвите са принуждавани да провеждат нощни погребения, а в някои случаи членове на семействата съобщават, че освобождаването на телата на близките им е обусловено от подписването на писмени декларации за ангажираност или приемане на официалната версия на събитията. В Резолюция на Европейския парламент от 22.01.2026 г. (2026/2565(RSP)) се приема, че иранските сили за сигурност са извършили „брутални репресии“ срещу протестиращите в И. и тези действия представляват „сериозни нарушения на международното право в 4/7 областта на правата на човека“.

В същата резолюция се отбелязва също така, че „иранските органи публично заплашиха да продължат да потушават протестите и строго да наказват участниците в тях“, т.е. не се установява прекратяване на цикъла на насилие. Съществената промяна в общественото-политическото

положение в страната на произход налага нова проверка и обсъждане на обстоятелствата, относими към търсената закрила по чл. 8 и 9 ЗУБ. Тъй като чл. 75, ал. 1 ЗУБ урежда специална компетентност на административния орган в производството по предоставяне на международна закрила и естеството на административния акт не позволява съдът да реши въпроса по същество, съдът следва да отмени административния акт и да изпрати преписката на съответния компетентен административен орган за ново произнасяне.

В заключение следва да се посочи, че жалбоподателите посочват, че са е бежанци от И. през Т.. През април 2013 г. А. приема всеобхватен, насърчен от ЕС „Закон за чужденците и международната закрила“, който установява специална правна рамка за убежището в Т. и потвърждава задълженията ѝ към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход. Според Върховния комисариат за бежанците на ООН, „... европейското законодателство в областта на убежището и миграцията е ясно видимо в турското законодателство в областта на убежището, благодарение на тази реформа ...“. Предвид това следва да се приеме, че жалбоподателят се ползва с особения статут на временна закрила в Т..

Ето защо, правилно Т. следва да се определи, като трета сигурна държава по смисъла на §1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Това е допълнително основание за отхвърляне на молбата му за предоставяне на международна закрила на основание чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ. Този факт, обаче, не е обсъден в обжалваното решение, което отново е неизпълнение на чл. 35 от АПК. По-конкретно, административният орган е следвало да обсъди дали жалбоподателите може да се върнат безпрепятствено в Т., където да получат международна закрила. Предвид гореизложеното, и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът приема, че жалбата е основателна срещу обжалваното решение, с което е отказан статут на бежанец на жалбоподателя. С оглед на това, че естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество, на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, преписката следва да се изпрати на административния орган със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

Предвид гореизложеното, и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК 5/7 съдът приема, че жалбата следва да отхвърли в частта срещу решението, с което се отхвърля молбата на жалбоподателите за предоставяне на хуманитарен статут. Въз основа на гореизложеното, съдът Р Е Ш И: ОТМЕНЯ, по жалба на А. Х. М., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане], гражданка на И., в лично качество и като законен представител на малолетния си син П. П. А.,

ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на И., адр. [населено място] 1000, [улица], вх. Б, ет. 2, офис 226, Фондация „Център за правна помощ – Глас в България“, частта от Решение № 214/11.02.2026 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с която, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 от ЗУБ, на жалбоподателите е отказано предоставяне на статут на бежанец. ИЗПРАЩА делото като преписка на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ за ново произнасяне в едномесечен срок от постановяване на настоящото решение по молбата вх. № ПМЗ-ВР-3374/28.10.2025 г. на А. Х. М., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане], гражданка на И., в лично качество и като законен представител на малолетния си син П. П. А., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане],

гражданин на И., адр. [населено място] 1000, [улица], вх. Б, ет. 2, офис 226, Фондация „Център за правна помощ – Глас в България“, в частта, с която се моли предоставяне статут на бежанец. ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Х. М., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане], гражданка на И., в лично качество и като законен представител на малолетния си син П. П. А., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на И., адр. [населено място] 1000, [улица], вх. Б, ет. 2, офис 226,

Фондация „Център за правна помощ – Глас в България“ срещу Решение № 214/11.02.2026 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, в частта с която, на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, на жалбоподателите е отказано предоставяне на хуманитарен статут. Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено. 6/7
СЪДИЯ